

dat het tot uiterste consequenties begrepen, aanvaard en onder oogen gezien is. Het monumentaal levensbesef openbaart zich niet als een verinnerlijkt en verhevigd zielsmoment, het is meer geworden tot een langzaam en moeizaam veroverd geestelijk bezit — het werd, naar het mij voorkomt, meer veroverd op het leven. Veelzeggend ook dunkt het mij, dat bijv. Metzinger met een stugge vasthoudendheid voortgaat op den ingeslagen weg der monumentale verstilling, terwijl Picasso reeds sedert het „tijdperk der Elefantiasis” meerdere omzwenkingen doormaakte en tegelijkertijd in zijn verbijsterend veelzijdige productiviteit er plotseling weet uit te gooien: een Rembrandtesk-naturalistisch schetsontwerp, — een klassieke teekening in één ononderbroken en haast spelenderwijze op het papier geworpen lijn van een pen, — een feilloos-vaststellend objectief portret, streng en schoon, — een zuiver cubistische abstractie met de onmisbare letters „Journal”, die in het begin der zoste eeuw wel een zèèr magischen, om niet te zeggen spiritistischen klank verkregen hebben voor den uitverkoren kring van ingewijden, — en tusschen dat alles door nog bijv. een driftig geschilderd vizioen van een wit ros, vurig en fel!. („Wat ik waarneem, druk ik somtijds op verschillende manieren uit.”)

Een en ander zal het begrijpelijk maken, dat ik Picasso een weinig betrouwbaar.leidsman acht in deze zoo verraderlijke tijden. Vandaar dan ook, dat ik het feit niet betreur, dat hij zich reeds geruimen tijd nu vrijwel terugtrok uit het publieke leven der boulevards en dat de Fransche jongeren, mede beïnvloed door de weliswaar niet zeer prijzenswaardige naoorlogsche chauvinistische stroomingen van den tijd, meer en meer hun Spaanschen heros afzwoeren en verwisselden voor den nationalen André Derain, dien men intusschen niet voor een jongere figuur moet aanzien, daar deze geheimzinnige en teruggetrokken persoonlijkheid een jaar ouder is dan de vroegrijpe Pablo Picasso.

Alvorens over te gaan tot een bespreking der overige Doctrinaireren, kan ik niet nalaten hier aan te halen deze typeerende en veelzeggende beschrijving van Picasso's atelier.... „of beter gezegd zijn laboratorium vol mysterieuze flesschen, ijzerplaten, staaldraad en kartonschablonen. Op den grond een helsche wanorde van correspondentie, couranten, blocnotes, teekenkartons, waaruit enkele negergodheden hun onthutste koppen uitsteken. *). Aan den muur: materiaalstalen, kleurspectra, voorbeelden van verschillende horizontale en verticale arceeringen en eenige van de laatste werken: het klassiek-serene portret van zijn vrouw en zijn alleraardigst kind met rood poney-haar, in geel-en-blauwen domino tegen den groenpluche fauteuil en met iets van het schoone oogen-droomen, dat Velasquez in zijn infanten wist te ontdekken.” †).

(Wordt vervolgd).

*) „Inplaats van de lang-geraadpleegde negergoden, bemint de schilder thans eerder de onschuld der kapperbustes.”

†) „Pablo Picasso door W. F. A. Roëll,” (Elsevier's Maandschrift, 1925).